

Ερευνητική Εργασία (Project) «Διαβάζοντας Καζαντζάκη»

ΓΕΛ ΜΟΙΡΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-13
Α΄ΤΑΞΗ

Νίκος Καζαντζάκης
"Μέγας Αλέξανδρος"
Νίκος Καζαντζάκης
"Μέγας Αλέξανδρος"

Ομάδα σύνταξης:

Φραγκιαδάκη Μαρία-Ειρήνη

Χατζηδάκη Αλκούννη

Καμπουράκης Γεώργιος

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: *Δακανάλη Βιργινία*

Περιεχόμενα :

1. Πρόλογος	σελ.3
2. Βιογραφία.....	σελ. 5
3. Μέγας Αλέξανδρος.....	σελ.11
4. Χαρακτηρισμός του Αλέξανδρου.....	σελ.14
5. Φράσεις.....	σελ.15
6. Βιβλιογραφία.....	σελ.16
7. Επιλογος.....	σελ.16

Πρόλογος

Ο Νίκος Καζαντζάκης γεννήθηκε στο Ηράκλειο το 1883. Μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον επαναστατικό, εθνεγερτικό, σε μια Κρήτη που διψάει για Ελευθερία και για Ελλάδα. Καιροί ταραγμένοι. Η οικογένεια του τον στέλνει για ασφάλεια στη Νάξο, όπου γράφεται σε καθολικό σχολείο που ενσταλάζει μέσα του την αγάπη για το διάβασμα, τις κλασικές σπουδές, τις γλώσσες.

Το 1906 γράφεται στη νομική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ήδη ξεκινήσει να γράφει, τελειώνει τις σπουδές του μόνο για χάρη του πατέρα του. Χάρη στη πατρική χρηματοδότηση και στήριξη ξεκινάει ταξίδια - προσκυνήματα σε όλη την Ελλάδα. Φεύγει για μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι και εκπονεί διδακτορική διατριβή για τον Νίτσε που τον περιλαμβάνει στους μεγάλους του "δασκάλους". Δεν ήταν ο μόνος : Κάθε άνθρωπος άξιος να λέγεται γιος του ανθρώπου σηκώνει το σταυρό και ανεβαίνει το Γολγοθά του. Τέσσερα στάθηκαν τ' αποφασιστικά σκαλοπάτια στο ανηφόρισμά μου, και το καθένα φέρνει ένα ιερό όνομα: Χριστός, Βούδας, Λένιν, Οδυσσέας. Αυτή την αιματηρή πορεία μου...μάχομαι στο οδοιπορικό μου ετούτο να σημαδέψω... ολάκερη η ψυχή μου μια κραυγή κι όλο μου το έργο, το σχόλιο στην Κραυγή αυτή». Το νόημα της ελευθερίας Το πρόβλημα της ελευθερίας του ανθρώπου, της αθανασίας της ψυχής και της ύπαρξης του Θεού απετέλεσαν αναμφίβολα τα βασικότερα μεταφυσικά εντυπήματα της σκέψης του Καζαντζάκη

Επιστρέφει στην Ελλάδα και για την μεγάλη αγάπη του τα ταξίδια, γίνεται ανταποκριτής - δημοσιογράφος των Αθηναϊκών εφημερίδων Καθημερινή και και ελεύθερος λόγος. Για να έχει την οικονομική άνεση να ταξιδεύει γράφει άρθρα για εγκυκλοπαιδείες, παιδικά βιβλία με την πρώτη του γυναίκα την Γαλάτεια, μεταφράζει βιβλία από τα γαλλικά. Στα δεκάχρονα της Σοβιετικής ένωσης είναι επίσημος προσκεκλημένος με δεκάδες διανοούμενους από όλο το κόσμο. Επηρεάζεται από τις σοσιαλιστικές ιδέες και το κομμουνιστικό όραμα. Ταξιδεύει στη Ρωσία απ'άκρη σ'άκρη. Ξεκινάει να γράφει την Οδύσσεια του, το μεγαλύτερο σύγχρονο έπος, σε 33333 στίχους. Ανάμεσα στα πολλά ταξίδια του απομονώνεται συχνά για να αφοσιωθεί στη μελέτη και στο γράψιμο. Πρώτα στο μοναδικό σπίτι του στην Αίγινα που περνάει και τα δύσκολα χρόνια της κατοχής και μετά σε διάφορα μέρη στο εξωτερικό (Τσεχοσλοβακία, Γερμανία, Γαλλία).

Ο Καζαντζάκης είναι πολυγραφότατος, αληθινός ακούραστος εργάτης της γραφής. Έγινε γνωστός στον πολύ κόσμο με τα μυθιστορήματα του, που είναι καρπός της ώριμης συγγραφικής του δημιουργίας αλλά έχει ασχοληθεί με όλα τα είδη. Η ίδια η ζωή του είναι ένα μυθιστόρημα, μια διαρκής φιλοσοφική αναζήτηση, ένα υπαρξιακό ταξίδι. Τι να πρωτογράψει κανείς για έναν άνθρωπο που ως δημοσιογράφος έχει γράψει ανταποκρίσεις από όλο το κόσμο, έχει πάρει συνεντεύξεις από τον Μουσολίνι, τον Φράνκο, τον Ριβέρα, τον Ουναμούνο, είδε άρθρα του να δημοσιεύονται στην μπολσεβίκικη Πράβντα. Που ως ποιητής έχει γράψει το μεγαλύτερο σύγχρονο έπος, την Οδύσσεια του σε 33333 στίχους και μάλιστα 8

γραφές μέχρι την τελική μορφή. Που ως δημόσιος λειτουργός προσπάθησε για τον επαναπατρισμό 150000 Ελλήνων του Καυκάσου στα παραγμένα χρόνια της Οκτωβριανής επανάστασης. Που ως μεταφραστής μετέφρασε από τον Όμηρο μέχρι τον Πιραντέλο. Τη Θεία κωμωδία του Δάντη σε ελληνικούς στίχους σε 45 μέρες. Που ως φιλόσοφος είδε την Ασκητική του να παίρνει επάξια μια θέση ανάμεσα στα έργα των μεγάλων διανοητών. Που ως μυθιστοριογράφος είδε τα έργα του να μεταφράζονται σε πάνω από πενήντα γλώσσες και ευτύχισε να γίνουν ταινίες με παγκόσμια επιτυχία και αναταραχή. Από τον Ζορμπά του Κακογιάννη μέχρι τον Τελευταίο Πειρασμό του Σκορτσέζε .

-Οι ηρώες του αγωνίζονται ενάντια σε κάθε μορφή καταπίεσης και διακατέχονται από το πάθος της Ελευθερίας και της Δικαιοσύνης. Αντιστρατεύονται τη συμβατικότητα και επιχειρούν την υπέρβαση ή και το «αδύνατο». Εμπνέονται από ιδανικά και είναι έτοιμοι να θυσιάσουν γι' αυτά, παραμένοντας συνεπείς μέχρι τέλους. Μας πείθουν, μέσα βέβαια από την καζαντζάκεια ηθογράφησή τους, ότι πράγματι αδιαφορούν για το θάνατο και τοποθετούν το νόημα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας πάνω απ' αυτόν. Ο Καπετάν Μιχάλης κι ο Ζορμπάς δεν έχουν συμβατικά όρια.

Ο Ζορμπάς ζει ενστικτωδώς. Διακατέχεται από έναν έξαλλο πόθο για ζωή, έναν πόθο αδρότατα γήινο και αγόρταγα αισθησιακό, και αντιμάχεται ό,τι μπαίνει εμπόδιο στην *ελεύθερη* έκφραση αυτού του πόθου . Είναι, εν ολίγοις, **η ενσάρκωση της ζωικής ορμής**. Η κοσμοθεωρία του εκκινεί από την παραδοχή ότι ο άνθρωπος είναι κομμάτι του φυσικού κόσμου και, κατά συνέπεια, η δικαίωση του ανθρώπου έρχεται μέσω της άφεσής του στον ρυθμό της *φυσικής αρμονίας* .

Ο Καπετάν Μιχάλης, από την άλλη, είναι ένας οριακός ήρωας που με τη ζωή και τη δράση του αναδεικνύεται σε υπόδειγμα «ηθικού ανθρώπου». Τον χαρακτηρίζει η άκαμπτη αρετή εκείνων που αντιμετωπίζουν σαν *χρέος* τη ζωή και θέτουν σαν υπέρτατη αξία τον *αγώνα* (για το «κοινό καλό»). Η κοσμοθεωρία του υποστασιώνεται στην «κρητική ματιά», σε εκείνη τη θαρραλέα θεώρηση του κόσμου και την υπερήφανη στάση ζωής που αγηφά τον θάνατο και διεκδικεί την αυτονομία/ελευθερία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο . Η χαρακτηριστική φράση του καπετάν Μιχάλη: *όχι ελευθερία ή θάνατος, «ελευθερία και θάνατος»* λίγο πριν την τελική κρίσιμη μάχη συνοψίζει τη στάση του «**ηρωικού μηδενισμού**» (το άλλο όνομα της «κρητικής ματιάς» στην ηθική θεωρία του Καζαντζάκη) και δείχνει ότι η διεκδίκηση της *αυτονομίας/ελευθερίας*, η οποία ενσαρκώνει το ιδανικό της ανθρώπινης *ακεραιότητας*, αποτελεί το πιο δυνατό κίνητρο και συνάμα το μέτρο της αξίας του αγώνα που κάνει ο άνθρωπος σε αυτή τη ζωή και του τρόπου με τον οποίο αντικρίζει-αντιμετωπίζει και ζωή και θάνατο

Από την άλλη οι ήρωες «της θυσίας», (ο Μανόλης, ο Άγιος Φραγκίσκος, ο Χριστός) παίρνουν κυριολεκτικά πάνω τους την υπόθεση της δικαίωσης του ανθρώπου *εν γένει* και αναδεικνύονται σε σύμβολα μιας ανθρωπότητας που εξιλεώνεται μέσα από τον πόνο και την άσκηση. Η ζωή τους φέρνει στο νου τη βουδική «**ασκητική της απελευθέρωσης**», αν και οι στόχοι διαφέρουν. Παλεύοντας αδιάκοπα με τη σάρκα και την ύλη, καταπονώντας το κορμί, αμβλύνοντας τις έξω αισθήσεις και οξύνοντας τις έσω, οι ασκητές του Καζαντζάκη *δεν απαρνιούνται* την ύπαρξη (όπως προβλέπει η βουδική νιρβάνα) αλλά επιζητούν να την *ελευθερώσουν*, κι έτσι να την *ανυψώσουν* από το επίπεδο του «πιθηκάνθρωπου» στο επίπεδο του «μελλούμενου Ανθρώπου» (του Αγίου, του Θεού). Γίνονται έτσι οι πρόμαχοι της πιο ακραίας, της πιο ηρωικής μορφής του υπαρξιακού αγώνα του ανθρώπου, που είναι η αυτοθυσία, η πάλη με τον *εαυτό*, γιατί μόνο έτσι θεωρούν πως ο άνθρωπος μπορεί να επιτελέσει τον πραγματικό του προορισμό (το χρέος του απέναντι στη Ζωή, στη ζωική ορμή), που είναι να *ξεπεράσει τη φύση του*, να αρνηθεί το ζώο μέσα του.

Γενικεύοντας θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε πως όλοι οι ηρωες του Καζαντζάκη, ανεξάρτητα από το επίπεδο στο οποίο βρίσκονται, αποτελούν σύμβολα του αγώνα για υπαρξιακή ελευθερία . Όλοι τους έχουν ξεπεράσει τα συμβατικά όρια της μετρημένης ζωής και της τρέχουσας ηθικής και έχουν αναχθεί σε μια διάσταση υπερ-ανθρώπινη (στα μέτρα της ηθικής και ηρωικής *αυτονομίας* του νιτσεϊκού Υπεράνθρωπου). Ό,τι τους ανασύρει από τον μέσο όρο είναι η *δοκιμασία* που υφίστανται, ο *αγώνας* που διεξάγουν ενάντια στις δυνάμεις που θέλουν να τους ρίξουν στην παθητικότητα, στην αδράνεια της ύλης.

Βιογραφία

Βιογραφία

Ο Νίκος Καζαντζάκης γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης στις 18 Φεβρουαρίου του 1883· εποχή κατά την οποία το νησί αποτελούσε ακόμα μέρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Στο Ηράκλειο έβγαλε το γυμνάσιο και το 1902 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου ξεκίνησε νομικές σπουδές. Εμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το 1906 δημοσιεύοντας το δοκίμιο Η Αρρώστια του Αιώνας και το πρώτο του μυθιστόρημα Όφισ και Κρίνο (με το ψευδώνυμο

Κάρμα Νιρβάμη). Τον επόμενο χρόνο ξεκίνησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι. Παράλληλα, σημαντική επίδραση στον Καζαντζάκη είχαν οι διαλέξεις του Ανρί Μπεργκσόν, τις οποίες παρακολουθούσε. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα, δημοσίευσε αρκετές κριτικές μελέτες σε διάφορα περιοδικά και εξέδωσε το 1909 τη διατριβή του επί υφηγεσία Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη Φιλοσοφία του Δικαίου και της Πολιτείας. Το 1910 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Το 1911 παντρεύτηκε τη Γαλάτεια Αλεξίου, στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου, στο νεκροταφείο Ηρακλείου, κι αυτό γιατί φοβόταν τον πατέρα του, που δεν ήθελε για νύφη τη Γαλάτεια. Στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο, το 1912, κατατάχτηκε εθελοντής, αποσπασμένος στο γραφείο του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου. Στη συνέχεια, πρωτοστάτησε στην κίνηση για την ίδρυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου, μέσω του οποίου συνδέθηκε φιλικά, το 1914, με τον ποιητή Άγγελο Σικελιανό. Μαζί ταξίδεψαν στο Άγιον Όρος, όπου διέμειναν περίπου σαράντα ημέρες, ενώ περιηγήθηκαν και σε πολλά ακόμα μέρη της Ελλάδας. Την περίοδο αυτή ήρθε σε επαφή και με το έργο του Δάντη, τον οποίο ο ίδιος χαρακτηρίζει στα ημερολόγιά του ως έναν από τους δασκάλους του, μαζί με τον Όμηρο και τον Μπεργκσόν. Το 1915 άρχισε μια επιχείρηση ξυλείας, που απέτυχε, στο Άγιο Όρος, μαζί με τον Ιωάννη Σκορδίλη. Επίσης, εργάστηκε ως ανταποκριτής των εφημερίδων Ελευθερος Τύπος και Η Καθημερινή. Είχε, βέβαια, γνωριστεί με την Ελένη Σαμίου, το 1924, - το διαζύγιο με την Γαλάτεια εκδόθηκε το 1926 - με την οποία έζησε 21 χρόνια χωρίς γάμο. Παντρεύτηκαν το 1945 κι αυτό γιατί με τον καλό του φίλο, τον Άγγελο Σικελιανό και τη δεύτερη γυναίκα του, θα πήγαιναν στις ΗΠΑ. Τον Αύγουστο του 1924, ο Καζαντζάκης φυλακίστηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης, επειδή είχε αναλάβει την πνευματική ηγεσία μιας κομμουνιστικής οργάνωσης δυσαρεστημένων προσφύγων. Σ' αυτό το επεισόδιο αναφέρεται ο Παντελής Πρεβελάκης και η Έλλη Αλεξίου. Τον Μάιο του 1927 απομονώθηκε στην Αίγινα με σκοπό την ολοκλήρωση της Οδύσσειας. Τον ίδιο χρόνο ξεκίνησε την ανθολογία των ταξιδιωτικών του άρθρων για την έκδοση του πρώτου τόμου του Ταξιδεύοντας, ενώ το περιοδικό Αναγέννηση, του Δημήτρη Γλυνού, δημοσίευσε την Ασκητική, το φιλοσοφικό του έργο. Τον Οκτώβριο του 1927, ο Καζαντζάκης φεύγει για τη Μόσχα προσκαλεσμένος από την κυβέρνηση της Σοβιετικής Ένωσης, για να πάρει μέρος στις γιορτές για τα δεκάχρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Εκεί γνωρίστηκε με τον Ελληνορουμάνο λογοτέχνη Παναίτ Ιστράτι, μαζί με τον οποίον επέστρεψε στην Ελλάδα. Τον Ιανουάριο του 1928 στο θέατρο «Αλάμπρα», στην Αθήνα, μιλάνε εξυμνώντας τη Σοβιετική Ένωση, ο Καζαντζάκης και ο Ιστράτι. Στο τέλος της ομιλίας έγινε και διαδήλωση. Τόσο ο Καζαντζάκης όσο και ο συνδιοργανωτής της εκδήλωσης Δημήτρης Γληνός διώχθηκαν δικαστικά. Η δίκη ορίστηκε στις 3 Απριλίου, αναβλήθηκε μερικές φορές και δεν έγινε ποτέ. Τον Απρίλιο, ο Καζαντζάκης, ξαναβρέθηκε στη Ρωσία, όπου ολοκλήρωσε ένα κινηματογραφικό σενάριο με θέμα τη Ρωσική Επανάσταση. Τον Μάιο του 1929 απομονώθηκε σε ένα αγρόκτημα στην Τσεχοσλοβακία, όπου ολοκλήρωσε στα γαλλικά τα μυθιστορήματα Toda-Raba (μετονομασία του αρχικού τίτλου Moscou a crie) και Karpetan Elia. Τα έργα αυτά εντάσσονταν στην προσπάθεια του Καζαντζάκη να καταξιωθεί διεθνώς ως συγγραφέας. Η γαλλική έκδοση του μυθιστορήματος Toda-Raba έγινε με το ψευδώνυμο Νικολάι Καζάν.

Το 1930 θα δικαζόταν, πάλι, ο Καζαντζάκης για αθεϊσμό, για την «Ασκητική». Η δίκη ορίστηκε για τις 10 Ιουνίου, αλλά κι αυτή δεν έγινε ποτέ.

Το 1931 επέστρεψε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε εκ νέου στην Αίγινα, όπου ανέλαβε τη συγγραφή ενός γαλλοελληνικού λεξικού. Μετέφρασε ακόμα τη Θεία Κομωδία του Δάντη. Επίσης, έγραψε ένα μέρος των ωδών, που τα ονόμασε "κάντα". Αυτά ενσωματώθηκαν, αργότερα, σ' έναν τόμο με τον τίτλο Τερτσίνες (1960). Αργότερα, ταξίδεψε στην Ισπανία ξεκινώντας παράλληλα τη μετάφραση έργων Ισπανών ποιητών. Το 1935 πραγματοποίησε ταξίδι στην Ιαπωνία και την Κίνα εμπλουτίζοντας τα ταξιδιωτικά του κείμενα. Το 1938 ολοκλήρωσε την Οδύσσεια, ένα επικό ποίημα στα πρότυπα της Οδύσσεια του Ομήρου, αποτελούμενο από συνολικά 33.333 στίχους και 24 ραψωδίες. Η «Οδύσσεια» είχε φτάσει τους 42.000 στίχους. Αφαίρεσε, όμως, μερικές χιλιάδες ο Καζαντζάκης, γιατί θεωρούσε γούρικο αριθμό το 3. Για το έργο αυτό ο Καζαντζάκης εργαζόταν για δεκατρία χρόνια και πριν την τελική του μορφή προηγήθηκαν οκτώ αναθεωρημένες γραφές. Η πρώτη αυτοέκδοση της «Οδύσσειας» έγινε στην Αθήνα τον Οκτώβρη του 1938 με χρήματα της Αμερικανίδας Joe MacLeod. Το ίδιο διάστημα, πλήθος κειμένων του δημοσιεύτηκαν σε εφημερίδες ή περιοδικά, ενώ το μυθιστόρημά του Ο Βραχόκηπος, που το είχε γράψει στα Γαλλικά, εκδόθηκε στην Ολλανδία και τη Χίλη. Κατά την περίοδο της κατοχής, συνεργάστηκε με τον Ιωάννη Κακριδή για την μετάφραση της Ιλιάδας. Το 1943 ολοκλήρωσε το γράψιμο του μυθιστορηματός του «Ο βίος και η πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά».

Μετά την αποχώρηση των Γερμανών, δραστηριοποιήθηκε έντονα στην ελληνική πολιτική ζωή, αναλαμβάνοντας την προεδρία της Σοσιαλιστικής Εργατικής Κίνησης, ενώ διετέλεσε και υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου της κυβέρνησης του Σοφούλη από τις 26 Νοεμβρίου του 1945 έως τις 11 Ιανουαρίου του 1946. Παραιτήθηκε από το αξίωμά του μετά από την ένωση των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Το Μάρτιο του 1945 προσπαθεί να πάρει μια θέση στην Ακαδημία της Αθήνας, αλλά αποτυγχάνει για δύο ψήφους. Τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου παντρεύεται την Ελένη Σαμίου, στον Άι - Γιώργη τον Καρύτση, με κουμπάρους τον Άγγελο και την Άννα Σικελιανού.

Τρεις φορές προτάθηκε ο Καζαντζάκης για το Βραβίο Νομπελ. Την πρώτη απ' την Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, που τον έχει Πρόεδρο, έχοντας συνυποψήφιό του τον Άγγελο Σικελιανό. Επίσης δυο φορές προτάθηκε, το 1952 και 1953, απ' τη Νορβηγική Εταιρεία Λογοτεχνών, ποτέ όμως απ' την Ακαδημία της Αθήνας. Τον επόμενο χρόνο διορίστηκε στην UNESCO με αποστολή την προώθηση μεταφράσεων κλασικών λογοτεχνικών έργων, με απώτερο στόχο τη γεφύρωση των διαφορετικών πολιτισμών. Παραιτήθηκε τελικά το 1948, προκειμένου να αφοσιωθεί στο λογοτεχνικό του έργο. Για τον σκοπό αυτό εγκαταστάθηκε στην Αντίμπ της Γαλλίας, όπου τα επόμενα χρόνια ακολούθησε μία ιδιαίτερα παραγωγική περίοδο, κατά την οποία ολοκλήρωσε το μεγαλύτερο μέρος του πεζογραφικού του έργου.

Το 1953 προσβλήθηκε από μία μόλυνση στο μάτι, γεγονός που τον υποχρέωσε να νοσηλευτεί αρχικά στην Ολλανδία και αργότερα στο Παρίσι. Τελικά έχασε την όρασή του από το δεξί μάτι. Ενώ ο Καζαντζάκης είχε επιστρέψει από την Αντίμπ στην Ελλάδα, η Ορθόδοξη Εκκλησία εκκινούσε τη δίωξή του. Κατηγορήθηκε ως ιερόσυλος, με βάση αποσπάσματα από τον Καπετάν Μιχάλη και το σύνολο του περιεχομένου του Τελευταίου Πειρασμού (1953), έργο το οποίο δεν είχε ακόμη κυκλοφορήσει στην Ελλάδα. Το 1954 η Ιερά Σύνοδος με έγγραφό της ζήτησε από την κυβέρνηση την απαγόρευση των βιβλίων του Νίκου Καζαντζάκη. Ο ίδιος ο Καζαντζάκης, απαντώντας στις απειλές της εκκλησίας για τον

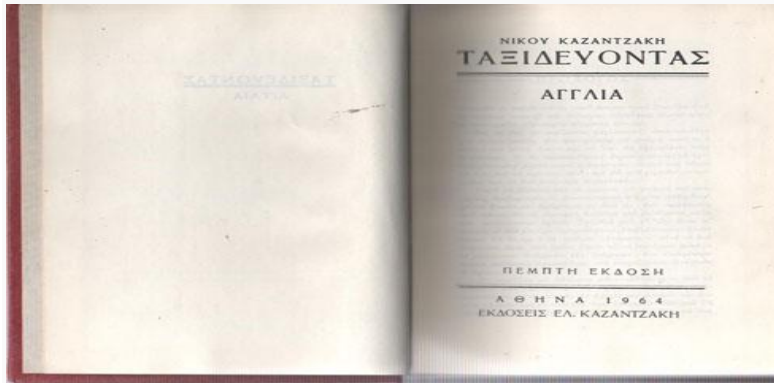
αφορισμο του, έγραψε σε επιστολή του: «Μου δώσατε μια κατάρα, Άγιοι Πατέρες, σας δίνω μια ευχή: Σας εύχομαι να 'ναι η συνείδησή σας τόσο καθαρή όσο η δική μου και να 'στε τόσο ηθικοί και θρήσκοι όσο είμαι εγώ». Τελικά η Εκκλησία της Ελλάδος δεν τόλμησε να προχωρήσει στον αφορισμό του Νίκου Καζαντζάκη, καθώς ήταν αντίθετος σε κάτι τέτοιο ο οικουμενικός πατριάρχης Αθηναγόρας. Η Εκκλησία της Ελλάδας είναι αυτοκέφαλη και υπάγεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο μόνο δογματικά. Επομένως, για τις οποιοσδήποτε ποινές που θα επιβάλλει δε χρειάζεται την έγκριση του Πατριαρχείου. Βέβαια, τελικά δεν αφορίστηκε ο Καζαντζάκης, αλλά η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδας τον κατέκρινε και το όνομά του εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να φέρει το στίγμα αυτό της εκκλησίας. Επίσης, ο Τελευταίος Πειρασμός καταγράφηκε στον Κατάλογο των Απαγορευμένων Βιβλίων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, το καταργηθέν πλέον Index Librorum Prohibitorum. Ο Καζαντζάκης απέστειλε τότε σχετικό τηλεγράφημα στην Επιτροπή του Index με τη φράση του χριστιανού απολογητή Τερτυλλιανού «Ad tuum, Domine, tribunal apello», δηλαδή «στο Δικαστήριό σου, Κύριε, κάνω έφεση». Ο «Ζορμπάς» του Καζαντζάκη, εκδόθηκε στο Παρίσι το 1947 και με την επανέκδοσή του, το 1954, βραβεύτηκε, ως το καλύτερο ξένο βιβλίο της χρονιάς. Το 1955, ο συγγραφέας μαζί με τον Κακριδή αυτοχρηματοδότησαν την έκδοση της μετάφρασης της Ιλιάδας, ενώ την ίδια χρονιά κυκλοφόρησε τελικά στην Ελλάδα ο Τελευταίος Πειρασμός. Τον επόμενο χρόνο, τιμήθηκε με το Βραβείο Ειρήνης στη Βιεννη, ένα βραβείο το οποίο προερχόταν από το σύνολο των τότε Σοσιαλιστικών χωρών. Καθώς μια από αυτές ήταν η Κίνα επιχείρησε δεύτερο ταξίδι εκεί τον Ιούνιο του 1957, προσκεκλημένος της κινεζικής κυβέρνησης. Επέστρεψε με κλονισμένη την υγεία του προσβληθείς από λευχαιμία. Νοσηλεύτηκε στην Κοπεγχάγη της Δανίας και το Φραιμπουργκ (Freiburg im Breisgau) της Γερμανίας, όπου τελικά κατέληξε στις 26 Οκτωβρίου του 1957 σε ηλικία 74 ετών. Εντούτοις, σύμφωνα με άλλες μαρτυρίες, η λευχαιμία εμφανίστηκε στον Καζαντζάκη κατά το χειμώνα του 1938, 19 χρόνια πριν απ' το τέλος του, το οποίο αποδίδεται σε βαριάς μορφής ασιατική γριπη. Η σορός του μεταφέρθηκε στο στρατιωτικό αεροδρόμιο της Ελευσίνας. Η Ελένη Καζαντζάκη ζήτησε από την Εκκλησία της Ελλάδος να τεθεί η σορός του σε λαϊκό προσκύνημα, επιθυμία την οποία ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, Θεόκλητος απέρριψε. Έτσι, η σορός του συγγραφέα μεταφέρθηκε στο Ηράκλειο. Έπειτα από μεγάλη λειτουργία στον Ναό του Αγίου Μηνά, παρουσία του Αρχιεπισκόπου Κρήτης Ευγενίου και 17 ακόμη ιερέων, έγινε η ταφή του Νίκου Καζαντζάκη, στην οποία όμως εκείνοι δεν συμμετείχαν κατόπιν απαγόρευσης του Αρχιεπισκόπου. Η ταφή έγινε στην ντάπια Μαρτινέγκο, πάνω στα Βενετσάνικα τείχη. Στον τάφο του Νίκου Καζαντζάκη χαράχθηκε, όπως το θέλησε ο ίδιος, η επιγραφή:

Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, είμαι λέφτερος.

Σπουδές και Ταξίδια

Το φθινόπωρο του 1902, ο Καζαντζάκης πηγαίνει στην Αθήνα για σπουδές στη Νομική Σχολή. Το Δεκέμβριο του 1905, παίρνει με άριστα δίπλωμα του διδάκτορος της Νομικής. Την ίδια χρονιά εμφανίζεται στα γράμματα με το πρώτο του μυθιστόρημα «Οφίς και κρίνο». Για ένα διάστημα εγκαθίσταται στην Αθήνα και συνεργάζεται ως χρονογράφος στην εφημερίδα Ακρόπολις. Τον Οκτώβριο του 1907, φεύγει για το Παρίσι, όπου συνεχίζει τις σπουδές του στη Νομική Σχολή, ενώ συγχρόνως παρακολουθεί τις παραδόσεις του φιλοσόφου Άνρι Μπέρξον στο «College de France». Την ίδια εποχή εξοικειώνεται με τη φιλοσοφία του Νίτσε και εκπονεί τη διατριβή του με τίτλο «Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη φιλοσοφία του δικαίου και της πολιτείας», την οποία ολοκληρώνει το 1909. Παράλληλα, ασχολείται και με τις λογοτεχνικές του συγγραφές. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του περιηγείται για ένα μήνα τη Φλωρεντία και τη Ρώμη και διαμένει και λίγο στο Ηράκλειο. Σύντομα, όμως αποφασίζει να εγκατασταθεί οριστικά στην Αθήνα.

Βιβλιογραφία

Ποιητικά: *Οδύσσεια*

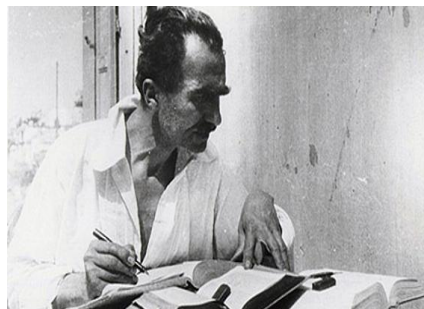
Θεατρικά: *Νικηφόρος Φωκάς, Οδυσσέας, Χριστός, Ιουλιανός, Καποδίστριας, Χριστόφορος Κολόμβος*

Μυθιστορήματα: *Ο φτωχούλης του Θεού, Ο Χριστός ξανασταυρώνεται, Ο Καπετάν Μιχάλης, Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά, Οι Αδερφοφάδες, Ο Τελευταίος Πειρασμός*

Ταξιδιωτικά: *«Ταξιδεύοντας» - αναφέρεται στα ταξίδια του Καζαντζάκη στη Ρωσία, στην Κίνα, στην Ιαπωνία κ.τ.λ*

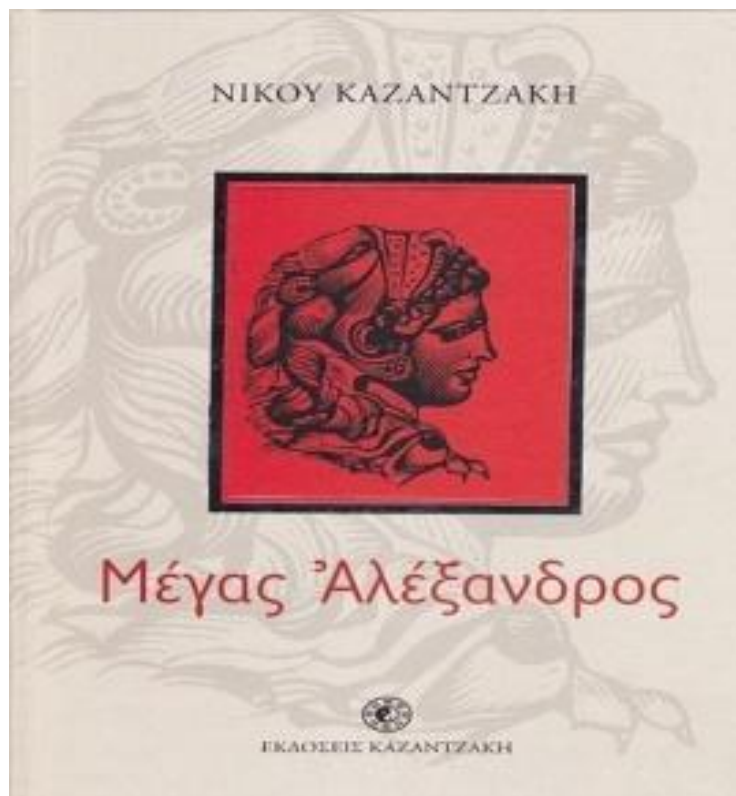
Μεταφράσεις: *Ιλιάδα-Ομήρου, Θεία Κωμωδία –Δάντης, Φάουσι –Γκαίτε, και τα έργα του Νίτσε, Μπερζόν, του Ρεμπό κ.τ.λ*

Αφηγηματικά: *Ασκητική, Αναφορά στο Γκρέκο*

Μέγας Αλέξανδρος

Ο «Μέγας Αλέξανδρος» είναι Ιστορικό μυθιστόρημα για παιδιά, που αναφέρεται στη ζωή του Αλεξάνδρου από την ημέρα που δάμασε τον Βουκεφάλα μέχρι τον θάνατο του. Ο «Μέγας Αλέξανδρος» γράφτηκε πιθανόν το 1940 στην Αίγινα για βιοποριστικούς λόγους ο Φάνης Κακοϊδης πάντως τοποθετεί τη συγγραφή στα χρόνια 1914-1922. Δημοσιεύεται αρχικώς με τον τίτλο «Στα χρόνια του Μεγαλέξανδρου, αλλά στο υπόμνημα που υποβάλλει για την υποψηφιότητα του στην Ακαδημία Αθηνών το 1945, ο Καζαντζάκης το σημειώνει με τον τίτλο «Στον καιρό του Μεγάλου Αλεξάνδρου». Εκδίδεται αυτοτελώς με τίτλο «Μέγα Αλέξανδρος».

Περιγραφή Βιβλίου

«Ο Νίκος Καζαντζάκης, που συχνά αναφέρεται ως ο Όμηρος της σύγχρονης Ελλάδας, δεν είναι άσχετος προς τους ήρωες της Ελληνικής αρχαιότητας. Σ' αυτό το ιστορικό μυθιστόρημα, που βασίζεται στη ζωή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ο Καζαντζάκης έχει αντλήσει τόσο από την πλούσια παράδοση του ελληνικού θρύλου, όσο και από τα καταγεγραμμένα χειρόγραφα ιστορικών αρχείων, για να αναδημιουργήσει έναν Αλέξανδρο σε όλες τις πολύπλευρες όψεις του - τον Αλέξανδρο τον θεό· τον Αλέξανδρο τον απόγονο του Ηρακλή που έκανε τους δώδεκα άθλους· τον Αλέξανδρο τον μύστη, τον τολμηρό οραματιστή που προοριζόταν να φέρει σε πέρας μια θεϊκή αποστολή· τον Αλέξανδρο τον θνητό, με σάρκα και οστά, που πότε-πότε δεν είναι ανώτερος από τον κοινό στρατιώτη που καβγαδίζει και πίνει.

Το μυθιστόρημα, που αντιστέκεται στον πειρασμό να απεικονίσει τον Αλέξανδρο με το περίβλημα του καθαρά ρομαντικού θρύλου, καλύπτει τη ζωή του από τα δεκαπέντε του χρόνια μέχρι τον θάνατό του [...]. Ξεκινά με το πρώτο του ανδραγάθημα, όταν δαμάζει το περίφημο άλογο, τον Βουκεφάλα, και τον βλέπουμε κυρίως μέσα από τα μάτια του νεαρού γείτονά του, ο οποίος τελικά γίνεται αξιωματικός στον στρατό του και τον ακολουθεί στην εκστρατεία του για να κατακτήσει τον κόσμο. Το βιβλίο, που αρχικά γράφτηκε σαν επιμορφωτικό βοήθημα για νεαρούς αναγνώστες, προορίζεται και για τον ενήλικα νου εξ ίσου και, όπως οι θρύλοι των παλαιών, είναι ψυχαγωγικό αλλά και διδακτικό για αναγνώστες όλων των ηλικιών.»

(Από την αγγλική έκδοση Nikos Kazantzakis, "Alexander the Great", Ohio University Press, Athens (Ohio)-London, U.S.A. 1982)

«Από τη γέννησή του το 356 π.Χ. έως τον θάνατό του στα 323 π.Χ., όταν δεν ήταν παραπάνω από 33 ετών, περνά η ζωή τού Μεγάλου Αλεξάνδρου, γιου τού Φιλίππου Β΄ της Μακεδονίας. Αφ' ότου ο πατέρας του ένωσε την Ελλάδα, ο Αλέξανδρος ήξερε ποια όφειλε να είναι η δική του αποστολή: να κατακτήσει την Ασία και να φέρει την ελευθερία των Ελλήνων μέχρι τα πέρατα του κόσμου.

Για να το καταφέρει, ο Αλέξανδρος στηρίζεται σε δυο ρωμαλέα θεμέλια: τον Όμηρο και τον Αριστοτέλη. Ο πρώτος τού ενσταλάζει τον ηρωϊσμό, που του είναι απαραίτητος για να αναλάβει ένα τέτοιο εγχείρημα και για να αντιμετωπίσει τους κινδύνους χωρίς φόβο· ο δεύτερος τον βοηθάει να μορφωθεί με σωφροσύνη και σοφία, δυο αρετές που ο νεαρός Αλέξανδρος καλλιέργησε όχι χωρίς προσπάθεια. Κρατώντας αυτούς τους δυο άξονες, τη σοφία και τον ηρωϊσμό, ο Καζαντζάκης επεξεργάστηκε τον βίο τού Αλεξάνδρου και των συντρόφων του,

αναδημιουργώντας τα πρωτόγνωρα τοπία που θάμπωσαν τα μάτια των Δυτικών, τις μάχες για εξουσία και τη φιλοδοξία για πλούτη, και κατά βάθος, το καθαρό, ατόφιο ιδανικό τού Αλεξάνδρου να εκπληρώσει την αποστολή που του εμπιστεύτηκαν οι θεοί.

Οι νέοι θα συναντήσουν στις σελίδες αυτές έναν ίσο τους. Ο Αλέξανδρος είναι κάποιος που ήξερε να προσφέρει τη ζωή του για ένα υψηλό ιδανικό, που πολέμησε ενάντια στην ευτέλεια και τη μικρότητα τής ανθρώπινης φύσης, όχι πάντα νικηφόρα, αλλά τελικά, και σ' αυτό έγκειται η μεγαλοσύνη του, έδωσε τη νιότη του με αντάλλαγμα έναν ηρωϊκό και ένδοξο αγώνα.»

Η Μακεδονία στα χρόνια του Αλεξάνδρου

Στο βιβλίο αρχικά περιγράφετε η Πέλλα η πρωτεύουσα της Μακεδονίας . Μας μιλάει για τους τεχνίτες που έφτιαχναν πολεμικό εξοπλισμό στα εργαστήρια τους μετά μας περιγράφει το θέατρο με τις άσπρες κολώνες τριγύρω, τον μεγάλο ναό που είναι αφιερωμένο στο θεό Άρη και γύρω του αγάλματα των ηρώων τις Μακεδονίας που σκοτώθηκαν στον πόλεμο για να δοξάσουν την πατρίδα. Έπειτα μας αναφέρει την παλιά πρωτεύουσα της Μακεδονίας την Έδεσσα η όποια θεωρείται ιερή πολιτεία. Στην Έδεσσα παντρεύονταν και θάβονταν οι βασιλιάδες της Μακεδονίας .Το γυμναστήριο ήταν ο τόπος συγκέντρωσης και αγώνων. Κατά τον 4^ο αι. π.Χ. στην Αθήνα υπήρχαν δύο πολιτικά στρατόπεδα. Από τη μια μεριά ήταν ο ρήτορας Δημοσθένης και όσοι πίστευαν ότι απειλείται από τους βασιλιάδες της Μακεδονίας όχι μόνο η ανεξαρτησία της Αθήνας αλλά και των άλλων ελληνικών πόλεων-κρατών. Από την άλλη μεριά ήταν όσοι πίστευαν ότι η ηγεμονία του βασιλιά της Μακεδονίας ήταν ο μόνος τρόπος για να ενωθεί ο ελληνικός κόσμος. Ο Φίλιππος Β΄, επιδέξιος στρατιωτικός και πολιτικός, εξασφάλισε συμμαχίες μέσα στις ελληνικές πόλεις-κράτη και πέτυχε μέσα σε μια εικοσαετία να επιβάλει την ηγεμονία του στον ελληνικό κόσμο. Όταν ο Φίλιππος Β΄ δολοφονήθηκε το 336 π.Χ., άφησε στο γιο του Αλέξανδρο στη θέση του .Ο Αλέξανδρος ανέβηκε στο θρόνο του Βασιλείου της Μακεδονίας . Ως ηγέτης των Ελλήνων ξεκίνησε και πραγματοποίησε το φιλόδοξο σχέδιο του πατέρα του. Πριν από αυτό όμως, κέρδισε την εμπιστοσύνη ή επέβαλε τη θέλησή του πρώτα στους Θεσσαλούς, έπειτα στους Θηβαίους και τέλος στους Αθηναίους. Την άνοιξη του 334 π.Χ. ο Αλέξανδρος ξεκίνησε τη μεγάλη του εκστρατεία στην Ασία.

Χαρακτηρισμός Αλεξάνδρου

Ο Αλέξανδρος, μέσα από το βιβλίο παρουσιάζεται αρκετά οξύθυμος και παρορμητικός, πράγμα που αντιλαμβανόμαστε έντονα μέσα από το σχόλιο του στο γάμο του πατέρα του με την Κλεοπάτρα, και σε εκείνον αλλά και στον Άτταλο όταν τους ευχήθηκε να κάνουν έναν γνήσιο διάδοχο. Παρ'όλα αυτά ο Αλέξανδρος μας παρουσιάζεται ευφύεστατος, αφού ήταν ο μόνος που κατάλαβε το πρόβλημα που έχει το άλογο και κατάφερε να το εξημερώσει. Το γεγονός αυτό δείχνει επίσης την υπομονή που διέθετε, αν και βρισκόταν ακόμα σε μικρή ηλικία. Τέλος, ο Αλέξανδρος δεν δίστασε ποτέ να εκφράσει ελεύθερα την γνώμη του, αν και πολλές φορές η γνώμη του πρόσβαλε τον πατέρα του, κάτι το οποίο δεν τον απασχολούσε ιδιαίτερα. Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι ο Αλέξανδρος είχε αρκετά ελαττώματα, όπως και κάθε άνθρωπος. Ίσως κάποια από αυτά όπως το θράσος και ο αυθορμητισμός του να τον βοήθησαν να αναδεχθεί ηγέτης και στρατηλάτης όλων των εποχών.

Φράσεις Φράσεις

1.«Αγάπα τον άνθρωπο γιατί είσαι εσύ». Η φράση αυτή αναφέρει τη σημασία του ανθρωπισμού και συμβουλεύει να αγαπάμε τους συνάνθρωπους μας , να έχουμε αλληλεγγύη , αγάπη και σεβασμό . Στις μέρες μας ειδικά που υπάρχει οικονομική κρίση και που οι άνθρωποι έχουν προβλήματα είναι σημαντικό να είμαστε φιλόανθρωποι και να βοηθάμε τους συνάνθρωπους μας.

2.«Τι θα πει ελεύθερος; Αυτός που δεν φοβάται το θάνατο». Η φράση αυτή τονίζει την αξία της ελευθερίας και πως ο άνθρωπος από την φύση του είναι ελεύθερο ον και είναι σημαντικό για κάθε άνθρωπο να μην καταπιέζεται. Ο Καζαντζάκης δεν μπορούσε να ανεκτεί τους κατακτητές γιατί ήταν μια ελεύθερη ψυχή και έτσι αφιερώθηκε στη συγγραφή του βιβλίου του 'Καπεταν Μιχάλης' μέσα από τον οποίο εξέφρασε την ανάγκη του για ελευθερία.

3.«Ε κακομοίρη άνθρωπε, μπορείς να μετακινήσεις βουνά να κάμεις θάματα κι εσύ να βουλιάζεις στην κοπριά στην τεμπελιά και στην απιστία. Θεό έχεις μέσα σου Θεό κουβαλάς και δεν το ξέρεις το μαθαίνεις μονάχα την ώρα που πεθαίνεις μα'ναι πολύ αργά». Η φράση αυτή παρουσιάζει ένα πρότυπο ανθρώπου,ο άνθρωπος πρέπει να είναι εργατικός , να μοχθεί , να νοιάζεται και να μην είναι τεμπέλης. Επίσης, ο Καζαντζάκης θεωρεί ότι ο κάθε άνθρωπος έχει την δύναμη να αλλάξει τον κόσμο αρκεί να πιστέψει σ' αυτό και να αγωνιστεί, αν και οι περισσότεροι από εμάς αναλωνόμαστε στην καθημερινότητα και δεν τολμάμε να ξεπεράσουμε τα όρια μας. Επιπλέον μέσα από αυτή τη φράση του ο Καζαντζάκης τονίζει την πιστή και την αγάπη του στο Θεό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πως μπορεί να χαρακτηρίσει κανείς έναν άνθρωπο που έχει κατηγορηθεί ως αναρχικός, κομμουνιστής, εθνικιστής, φασίστας, άθεος αυτός που στον φτωχούλη του θεού μας λέει: Είπα στη μυγδαλιά: «*Αδερφή, μίλησε μου για το Θεό". Κι η μυγδαλιά άνθισε.*» , θρησκόληπτος, σωβινιστής, μισογύνης αυτός που πίστευε πως «*τα τετραθεμελα του κόσμου τούτου :ψωμί ,κρασί, φωτιά, γυναίκα...*» μηδενιστής, γιατί όταν γεννήθηκε αυτός η γενιά του δεν είχε ακόμα γεννηθεί και ίσως και σήμερα ακόμα να μην έχει γεννηθεί

Που στην ψηφοφορία για την είσοδο του στην Ακαδημία Αθηνών δεν έγινε μέλος για δύο ξεφτιλισμένες ψήφους. Που αφορίστηκε, συκοφαντιθηκε , λατρεύτηκε, δεν πήρε το Νόμπελ γιατί δεν υποστηρίχτηκε από την επίσημη Ελλάδα και είναι σαφώς ο πιο πολυδιαβασμένος Έλληνας συγγραφέας παγκόσμια και αυτός που έχει κάνει πιο πολύ από οποιονδήποτε άλλο γνωστή την Ελλάδα στο Εξωτερικό. Πως μπορείς να χαρακτηρίσεις έναν τέτοιο άνθρωπο; Μόνο με δύο λέξεις, ήταν ένα Ελεύθερο Πνεύμα που συνεχίζει να κραυγάζει: «*Δεν ελπίζω τίποτα, δεν φοβούμαι τίποτα, λυτρώθηκα από το νου κι από την καρδιά, ανέβηκα πιο πάνω, είμαι λεύτερος. Δε ζυγιάζω, δε μετρώ, δε βολεύομαι! Ακολουθώ το βαθύ μου χτυποκάρδι.* »

Που μας προτρέπει με το δικό του μοναδικό τρόπο: *Ν' αγαπάμε την ευθύνη.· Να λες: Εγώ, εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Αν δε σωθεί, εγώ φταίω·*

που αγάπησε, πίστεψε και ύμνησε την ουσία του ανθρώπου «*Ε κακομοίρη άνθρωπε, είπε δυνατά, «μπορείς να μετακινήσεις βουνά, να κάμεις θάματα, κι εσύ να βουλιάζεις στην κοπριά, στην τεμπελιά και στην απιστία! Θεό έχεις μέσα σου, Θεό κουβαλάς και δεν το ξέρεις - το μαθαίνεις μονάχα την ώρα που πεθαίνεις, μα 'ναι πολύ αργά. Ας ανασκουμπωθούμε εμείς που το ξέρουμε, ας σύρουμε μπορεί να μας ακούσουν!»*

που μας υπενθυμίζει πως. ...*μια αστραπή είναι η ζωή μας ...μα προλαβαίνουμε...*

Βιβλιογραφία- Πηγές:

1. el.wikipedia.org
2. edidaskaleion.blogspot.gr
3. www.pellaia.gr